

Dr. Batthyányné Coreth Mária Óvoda és Bölcsőde
Körmendi Bóbita Bölcsőde
9900 Körmend, Arany János u. 31.

Intézményvezető:
Kőházyné Fasching Anikó

Szakmai programot készítette:
Tóth-Pantali Mónika

2023. szeptember 1.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
1. Bevezető.....	4
2. Az intézmény adatai (OM szám: 2020347).....	5
2.1. Székhely adatai.....	5
2.2. Tagóvodák.....	5
2.3. A telephelyek adatai.....	5
2.4. Az intézmény fenntartója.....	5
2.5. Az intézmény működtetője.....	5
2.6. Az intézmény névadója.....	7
3. Bölcsőde bemutatása.....	8
3.1. A szolgáltatás célja, feladatai.....	8
3.2. Bölcsődei ellátás igénybevétele.....	9
3.3 A felvétel módja.....	9
4. Gyermek, szülők és a személyes gondoskodást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok.....	10
5. Személyi feltételek.....	12
6. Tárgyi feltételek.....	13
6.1. A gyermekek által használt helyiségek.....	13
6.2. A bölcsőde játékkészlete.....	14
7. A bölcsődei nevelés.....	14
7.1.A bölcsődei nevelés célja.....	14
8.A bölcsődei nevelés alapelvei.....	15
9. A bölcsődei nevelés feladatai.....	18
10.A bölcsődei nevelés főbb helyzetei.....	19
11.A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei.....	22
11.1.„Saját kisgyermeknevelő”-rendszer.....	22
11.2.Gyermekcsoportok szervezése.....	23
11.3 Tárgyi feltételek.....	23
11.4.Napirend.....	23
12. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei.....	23
13. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató kapcsolatrendszere.....	25
14. Alapellátáson túli, családi nevelést támogató szolgáltatások.....	25

15. Szakmai dokumentáció	25
15.1. Kisgyermeknevelő által vezetett dokumentációk.....	26
16. A fejlődés leggyakoribb jellemzői bölcsődés kor végére.....	26
17. Bölcsődék szakmai programja	27
17.1. Programok évszak szerint + Jeles napok.....	27
17.2. Egészséges életmódra nevelés és a mozgás	27
Melléklet.....	30
Megállapodás	30
Érvényességi nyilatkozat, legitimációs záradék.....	32

1. Bevezető

A bölcsődei ellátásnak a jogszabályi háttere:

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) számú NM rendelet,
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X.24.) számú Korm. rendelet,
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) számú SZCSM rendelet,
- a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII.4.) számú SZCSM rendelet,
- a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) számú SZCSM rendelet,
- a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) számú EMMI rendelet,
- a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény,
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény,
- 326/2013. (VIII.30.) számú Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról,
- 401/2023. (VIII.30.) számú Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról,
- az egyéni bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény.

2. Az intézmény adatai (OM szám: 2020347)

2.1. Székhely adatai

Megnevezés: Dr. Batthyányné Coreth Mária Óvoda és Bölcsőde

Cím: 9900 Körmend, Bartók Béla utca 9.

Telefon: 06-94/594-313

Honlap: www.bartokiovi.gportal.hu

E-mail cím: bcmovoda.kormend@gmail.com

Intézményvezető: Kőházyné Fasching Anikó

Óvodavezető helyettes: Berzai Gyöngyi

2.2. Tagóvodák

Dr. Batthyányné Coreth Mária Óvoda és Bölcsőde Mátyás Király Utcai Tagóvodája

9900 Körmend, Mátyás Király u. 18. Tel: 06 94/ 594-278

E-mail: matyasovikormend@gmail.com

- Tagóvoda vezető: Vass Virág Marianna

Dr. Batthyányné Coreth Mária Óvoda és Bölcsőde Molnaszecsődi Tagóvodája

9912 Molnaszecsőd, Kossuth u. 45. Tel: 06 94/ 422-308

E-mail: molnaszecsodiovi@gmail.com

- Tagóvoda vezető: Molnárné Szabó Judit

2.3. A telephelyek adatai

Dr. Batthyányné Coreth Mária Óvoda és Bölcsőde Körmendi Bóbita Bölcsőde

9900 Körmend, Arany János utca 31. Tel.: 06-94/412-478,

E-mail cím: kormendbolcsode@gmail.com

(nyitva tartás: munkanapokon: 5.30-17.00)

- Bölcsődevezető: Tóth-Pantali Mónika

Dr. Batthyányné Coreth Mária Óvoda és Bölcsőde Horvátnádajai Tagóvodája

9900 Körmend, Nádajai u. 19. Tel.: 06 94/ 410-413

E-mail: nadaljaiovi@gmail.com

- Megbízott felelős: Böröczné Németh Éva

2.4. Az intézmény fenntartója

Körmend és Mikrotérsége Köznevelési Intézményfenntartó Társulás

9900 Körmend, Szabadság tér 7.

- Elnök: Bebes István

2.5. Az intézmény működtetője

Az létesítmény típusa többcélú közös igazgatású köznevelési intézmény, melyben az óvoda-bölcsőde szervezeti és szakmai tekintetben önállóan látja el a feladatait. Részben önállóan

működő költségvetési szerv; pénzügyi és gazdálkodási feladatait a Körmendi Közös Önkormányzati Hivatal látja el.

Működtető megnevezése: Körmend Város Önkormányzata

Működtető címe: 9900 Körmend, Szabadság tér 7.

„Mentől műveltebb, civilizáltabb és erkölcsösebb egy nemzet, annál jobb dolga van annál a nemzetnél a gyermeknek. Ez a nemzetek kultúrfokának az én meggyőződésem szerint az első fokmérője.”

/Klebensberg Kunó/

2.6. Az intézmény névadója

Dr. Batthyányné Coreth Mária Terézia

Coreth Mária Terézia Bécsben született, majd házasságot kötött Dr. Batthyány-Strattmann László herceg-orvossal, azt követően Köpcsényben költöztek. Gyermekük ott születtek, majd csak később, 1920-ban költöztek Körmendre. Coreth Mária 14 gyermeket hozott a világra, ezek közül 3-an korán meghaltak. Köpcsényben óvodát hozott létre, hogy az I. világháborúban egyedül hagyott, dolgozni kényszerült asszonyok gyermekeinek segítségére lehessen. Ő maga foglalkozott a gyerekekkel.

Munkássága, gyermekszeretete, gyermekközpontúsága, humánuma példaértékű. Férje Dr. Batthyány-Strattmann László szemorvos, akit II. János Pál pápa avatott boldoggá 2003. március 23-án, mint a szegények áldozatos szemorvosát.

Óvodánk 1990-ben vette fel Batthyányné Coreth Mária nevét, s viseli büszkén azóta is, méltó szellemisséggel.

*„Gyermekeket nevelni, látni hogyan nő, és válik ember belőle...
Nincs alkotás a világon, melynek öröme ehhez hasonlítható.”*

/Benjamin Spock/

3. Bölcsőde bemutatása

A bölcsőde Körmend frekventáltabb térségében helyezkedik el, környezetét tekintve családi házas, illetve társasházak övezet határolja. Intézményünk a Mátyás király utcai Óvoda közvetlen szomszédságában található, mely könnyen megközelíthető. A körmendi lakosságon kívül kistérségi társulásban hozzánk tartoznak az alábbi településről jelentkező gyermekek: *Döröske, Döbörhegy, Egyházashollós, Katafa, Magyarnádalja, Magyarszecsőd, Molnarszecsőd, Nagymizdó, Pinkaminszent, Szarvaskend, Vasalja, Nádasd, Daraboshegy, Halogy, Hegyháthodász, Hegyhátsál, Csákánydoroszló.*

A jelenlegi bölcsőde épületét 1973-ban adták át. 2007-től összevont intézményként működik, és 2016-tól viseli a jelenlegi – Dr. Batthyányné Coreth Mária Óvoda és Bölcsőde Körmendi Bóbita Bölcsőde – nevet. A bölcsőde szakmailag teljesen önálló, amely szakmai program alapján működik. A Körmendi Bóbita Bölcsőde férőhelye: 48 fő és 4 csoportban tudjuk biztosítani a gyermekek napközbeni ellátását, csoportonként 12-14 kisgyermekkel.

Bölcsődeképünk egy olyan családbarát intézmény, mely:

- ❖ megfelel a szülői igényeknek;
- ❖ az ellátás összhangban van a gyermek szükségleteivel;
- ❖ alkalmazottai naprakész tudással rendelkeznek; a megszerzett tudást, tapasztalatot alkalmazni tudják;
- ❖ a gyermekvédelmi és a szociális intézményekkel együttműködve az ellátórendszer fejlesztésében aktívan részt vesznek.

3.1. A szolgáltatás célja, feladatai

Jogszabályi előírás, hogy a szolgáltatást igénybe vevők szükségletei és az intézményi adottságok alapján a bölcsődei ellátást nyújtó intézménynek helyi szakmai programot kell készíteni.

Az „Alapprogram” tartalma és szemlélete összhangban van Magyarország Alaptörvényével, a 3 év alatti gyermekek ellátására és nevelésére-gondozására vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal.

A Körmendi Bóbita Bölcsőde szakmai programja *”A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja”* alapján a helyi sajátosságokat figyelembe véve készült el, melyben kiemelt az egészséges életmódra való nevelés fontosságát.

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az Alapprogram a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nemcsak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg.

3.2. Bölcsődei ellátás igénybevétele

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását-nevelését végző intézmény 20 hetes kortól 3 éves korig. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, 4. életévének betöltését követő augusztus 31.-ig nevelhető-gondozható a bölcsődében.(a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény- a továbbiakban: Gyvt.- 42.§ (1) bekezdés értelmében)

A hátrányos helyzetű, szegény családok gyermekei esetében a hátrányok enyhítése és ellensúlyozása fontos feladatunk. A rossz szociális körülmények között élő gyermekeknek a fejlődésüket jó irányba befolyásoló, inger-gazdag környezetben való nevelkedés lehetősége, esélyegyenlőség megteremtése fontos feladat számunkra. A bölcsőde a gyermekvédelmi rendszer egyik első jelző intézménye.

3.3 A felvétel módja

Bölcsődei ellátás keretében azon gyermekek ellátását kell biztosítani, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Előnyben kell részesíteni, azokat a kisgyermeket, akiknek szociális vagy egyéb ok miatt egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei nevelés-gondozás. Továbbá előnyben kell részesíteni, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül (Gyvt. 42/A §), illetve védelembe vétel esetén (Gyvt. 68.§ (3) bekezdés).

A gyermek bölcsődébe történő felvételét kérheti:

- szülő,
- területi védőnő,
- házi gyermekorvos,
- gyermekjóléti szolgálat,
- gyámhatóság.

A felvételi kérelemhez csatolni kell:

- mindkét szülő részéről munkáltatói igazolást;
- a gyermek születési anyakönyvi kivonatának másolatát;
- a gyermek taj- és lakcímkártya másolatát;

- az illetékes munkaügyi központ igazolását a munkaerőpiaci képzésen való részvételről;
- tanulói jogviszony esetén, az oktatási intézmény által kiállított iskolalátogatási igazolást;
- szülő betegsége esetén, a háziorvos által kiállított igazolást;
- a családban nevelt 3 vagy több kiskorú gyermek esetén, a Magyar Államkincstár igazolását;
- ha szociális indoka van a felvételnek, csatolni kell a nyilatkozatokat, igazolásokat melyben a gyermek napközbeni ellátását javasolják;
- sajátos nevelési igényű gyermek esetén a „Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság” szakértői véleményét;
- házi gyermekorvosi igazolás arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondozható.

A keresőtevékenységet folytató vagy folytatni kívánó szülő, legkésőbb a bölcsődei megállapodás megkötésekor a bölcsődei ellátást nyújtó intézménynek munkáltatói igazolást nyújt be, vagy bemutatja a leendő munkáltatójának igazolását arról, hogy a szülő nála alkalmazásba fog állni, a megjelölt időpontban.

A bölcsődei ellátás kezdetekor az intézmény vezetője megállapodást köt a szülővel/törvényes képviselővel, amely tartalmazza: az ellátás várható időtartamát és a fizetendő térítési díjat.

4. Gyermek, szülők és a személyes gondoskodást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A bölcsődei nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Tevékenységét a vonatkozó gyermeki és szülői jogok és köteleességek figyelembevételével végzi.

4.1.A szülő joga, hogy:

- megválassza azt az intézményt, melyre gyermeke nevelését-gondozását bízta;
- megismerhesse a gyermekcsoportok életét;
- megismerje a nevelési-gondozási elveket;
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől;
- véleményt mondjon, javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban;
- megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

4.2.A szülő kötelessége, hogy:

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön;
- a fizetendő térítési díjat időben rendezze; az intézmény házirendjét betartsa.

4.3.A gyermek joga, hogy:

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődést veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez;
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön;
- a fejlődésre ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint egészségére káros szerek ellen védelembe részesüljön;
- emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással (fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal) az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön;
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesüljön.

Bölcsődénkben a napközbeni ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló „*Érdekképviseleti Fórum*” működik, melynek választott tagjai: az ellátásban részesülő gyermekek szülei; és az intézmény dolgozói közül választott tag.

Érdekképviseleti fórumhoz fordulhat a gyermek törvényes képviselője, illetve az intézmény dolgozója, panasz, érdeksérelem esetén. A fórum megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszt és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt, valamint intézkedést kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél és más hatáskörrel rendelkező szervnél.

4.4.Az intézmény munkavállalóinak jogai és védelme

A bölcsőde dolgozóinak körében csak olyan személy alkalmazható, akivel szemben nem áll fenn a Gyvt. 15. § (8) bekezdése szerinti kizáró ok. A szolgáltatást végzők közfeladatot ellátó személynek minősülnek. A személyes gondoskodást végzők jogainak védelme a mindenkor hatályos Munkatörvénykönyv és KJT alapján történik.

A személyes gondoskodást végzők esetén a munkavállalót megilleti:

- munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést kapja,
- tiszteletben tartsák emberi méltóságát, személyiségi jogait,
- munkáját elismerjék.

A munkavállalónak joga, hogy a szakmailag elfogadott módszerek közül (a hatályos jogszabályi keretek között) szabadon válassza meg, adott esetben alkalmazandó beavatkozási formát.

A bölcsődei hálózatban a dolgozók szakmai érdekképviselőjét a *Magyar Bölcsődék Egyesülete* biztosítja.

5. Személyi feltételek

A személyi feltételeket a 15/ 1998.(IV.30.) NM rendelet 1. sz. melléklete határozza meg: bölcsődénként 1 fő intézményvezető/ vezető, csoportonként 2 fő kisgyermeknevelő + 1 fő bölcsődei dajka.

Dolgozókkal kapcsolatos adatok:

- kisgyermeknevelők száma: 8 fő;
- bölcsődevezető: 1 fő;
- bölcsődei dajkák száma: 3 fő,

Bölcsődénk személyi feltétele az előírásoknak megfelel, minden dolgozó a megfelelő szakképesítéssel rendelkezik. A kisgyermeknevelők folyamatos továbbképzéseken vesznek részt; melyet „a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/ 2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet” szabályoz és határoz meg.

A továbbképzési időszak 4 év, amely 2018. július 1-től mindenkinek egységesen kezdődik, illetve a munkába állás időpontjától számítva 4 év.

5.1.Munkaidő beosztás

A kisgyermeknevelők munkaideje heti 40 óra; a gyermekek között csoportban eltöltött kötelező munkaidő 35 óra.

A fennmaradó idő a következő feladatok elvégzésére fordítandó:

- családlátogatás,
- dokumentáció vezetés,
- dekoráció készítés,
- eseti helyettesítés,
- szülői értekezlet tartása.

A kisgyermeknevelők munkarendjét, munkaidő beosztását, meghatározott és egyéb feladatait a munkaköri leírás tartalmazza. A dolgozók munkaidő nyilvántartása jelenléti íven történik.

5.2.A kisgyermeknevelők végzettsége

- kisgyermekgondozó- nevelő: 5 fő,
- csecsemő- és kisgyermeknevelő asszisztens: 1 fő,
- csecsemő és gyermeknevelő, gondozó: 1 fő,
- szociál-pedagógus, csecsemő-és kisgyermeknevelő, gondozó: 1 fő,
- okleveles neveléstudomány szakos bölcsész,
csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA): 1 fő

6. Tárgyi feltételek

6.1. A gyermekek által használt helyiségek

Bölcsődénk 2 gondozási egységből és azon belül 2-2 csoportból áll, melyekben csoportonként 12 kisgyermek gondozható-nevelhető. A gyermekszoba ajánlott alapterülete: 3 m²/ fő, de 10 fő esetén 40 m²-nek kell lennie. A csoportszoba világos, tágas, az erős napsugárzás ellen árnyékolóval ellátott. Mindkét csoportszobához közvetlenül kapcsolódik a fürdőszoba, amely a gyermek gondozását, önállósodását segítő berendezési tárgyak, eszközök, a gyermek méretéhez és fejlettségéhez igazodnak:

- 3 db gyermekmosdó,
- 3 db gyermek WC,
- 1 db beépített gyermek fürdőkád, hideg-meleg vízzel, keverő csapteleppel,
- 2 db pólózó asztal,
- minden gyermek részére törölköző tartó, saját fésű, fogmosó pohár- fogkefe,
- gyermek teljes alakját mutató tükör

A csoportszobából ajtó nyílik a teraszra, melyen keresztül az udvarra juthatunk ki; a terasz burkolata tisztítható, fertőtleníthető, csúszásmentes és fagyálló.

A játszókert biztosítja a kisgyermeknek szabad levegőn való tartózkodását, szabad játéktevékenységet. Az udvaron található: füvesített felületek, homokozó, telepített, kültéri játékok.

Gyermeköltöző vagy átadó a bejárat előteréből nyílik, itt található a gyermekek jelével ellátott szekrények, melyekben a ruhák kerülnek elhelyezésre és cipőtároló. Pakolóasztal, kispadok és szivacs biztosítják a kényelmes öltözködést.

Egyéb helyiségek: kisgyermeknevelői öltöző, mosdó, zuhanyzó, vezetői iroda, mosoda, tálaló konyha.

A bejáratnál lett kialakítva a babakocsi tároló, ahol napközben fedett helyen tárolhatják a kocsikat.

6.2. A bölcsőde játékkészlete

Az egyes gyermekcsoportok játékkészleteinek kiválogatása egészségügyi és pedagógiai szempontok alapján történik.

Fontosnak tartjuk, hogy minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékok: manipulálás, konstruálás, utánzás-szerepjáték, illetve mozgásfejlesztők. A játék színe, formája, nagysága keltse fel a gyermek érdeklődését, többfajta tevékenységre lehessen használni. Tárolásuk nyitott polcokon, a gyermekek által elérhető magasságban, kosárákban található.

Az alapjátékok minden csoportban rendelkezésre állnak: játszókendő, baba, labda, képeskönyv, mozgásfejlesztők. Továbbá: konstruáló játékok, húzogató-tologató játékok, Montessori-torony, üreges játékok, nagyobbaknak: szerepjáték kellékek, zenei hangot adó eszközök, gyöngyfűzők.

Alkotótevékenységet biztosító eszközök: színes ceruzák, zsírkréta, festék, gyurma, aszfaltréta.

Az udvaron leginkább nagymozgásos játékok találhatóak: motorok, triciklik (sajnos ebből kevés van), talicskák, gereblyék, homokozó készlet, roticom, különböző méretű labdák.

Nevelő munkánkat segítő eszközök, játékok, felszerelések beszerzése, költségvetésünk, szülői felajánlások, adományok, pályázati lehetőségek kihasználásával történik.

7. A bölcsődei nevelés

Célja, hogy keretet adjon a bölcsődei ellátást biztosító intézményben folyó szakmai munkának. Az Alapprogram tartalma és szemlélete összhangban van Magyarország Alaptörvényével, a 3 év alatti korosztály ellátására és nevelésére-gondozására vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal, a bölcsődei ellátás keretében végzett nevelés hagyományaival, értékeivel, a nemzeti sajátosságokkal, a legújabb koragyermekkorai kutatások eredményeivel.

7.1.A bölcsődei nevelés célja

- ❖ A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának, jólétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi/etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.
- ❖ Sajátos nevelési igényű gyermek esetén segíteni a rehabilitációt és rehabilitációt, mellyel segítjük a társadalomba való beilleszkedést és egyenlő esélyekhez való hozzájutást.
- ❖ Célunk, hogy a kisgyermek elsajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, alkalmazkodni tudjanak annak változásához.

- ❖ Magas szintű nevelői tevékenység végzése, amely hozzájárul az optimális személyiségfejlődéshez, miközben minden gyermek egy egyéniség marad.
- ❖ A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény családbarát-intézményként hozzájáruljon a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

8.A bölcsődei nevelés alapelvei

8.1.A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

8.2.A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magába foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek egyéni igényeihez, fejlettségi szintjéhez igazodó szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. Minél korábban szükséges kellő mértékű információt és támogatást nyújtani az érintett családoknak az eltérő fejlődés felismeréséhez és a megfelelő kezeléshez. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése. A szülők bevonásával, a kompetenciahatárok betartásával, a szükséges beavatkozások, intézkedések megtétele.

8.3.A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermek nevelésében. Fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.

8.4.A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, szeretetteljes bánásmód, tisztelet és bizalom illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségekre iránti tolerancia kialakítására, a másság elfogadására, az előítélet-mentes, befogadó légkör megteremtésére.

8.5.A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

8.6.A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe történő beszkoktatásra, az adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

8.7.Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti

alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

8.8.Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

8.9.Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit, ezért támogató, biztonságos légkörben kell megvalósulnia. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

8.10.A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

9. A bölcsődei nevelés feladatai

9.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

9.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi, lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészséges nevelés érdekében törekedni kell az alapvető kulturhigiénés szokások kialakítására.

A prevenció feladatok megvalósításában szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók: gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhigiénés szakember, gyermekfogszakorvos, stb.

Elsősorban preventív szerepet tölthet be, de a sajátos nevelési igényű, a magatartás- vagy fejlődési problémákkal küszködő kisgyermekes esetében korrekatív lehetőségeket hordoz, az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított, a nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt szoba vagy erre a célra alkalmas helyiség, hidroterápiás medence vagy fejlesztő-, só-, fény-, hang-, zene-, mese-, vagy alkotóterápiás szoba.

9.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magába foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én-érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

9.4.A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése, a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása.

Az önálló választás és döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

10.A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

A nevelés és gondozás helyzeteinek célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése. A kisgyermek számára lehetőség biztosítása, hogy érdeklődésének, pillanatnyi szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát

kapjon sokoldalú fejlődéséhez, szocializációjához. A bölcsődei élet legyen: kielégítő tanulási élményeket biztosító, élvezetes, motiváló, társas közegben zajló, interakciót ösztönző.

Biztosítani kell, hogy koruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően vegyenek részt a tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában.

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a gyermek számára

- élményt nyújtó,
- részvételre motiváló,
- tanulási tapasztalatokat biztosító legyen.

Minden tevékenység, élethelyzet alakításának alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a kisgyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

10.1.Tanulás

Minden olyan tapasztalat- és/vagy információszerzési folyamat tanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció.

A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók.

10.2.Gondozás

Bensőséges interakció kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérével jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

10.3.Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődését. A kisgyermeknevelő a játék

feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

10.4.Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigényük rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban. A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron van inkább lehetőség, mint szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását fejlesztik.

Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl.: hempergő, elkerített szobasarok.

10.5.Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

10.6.Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-

nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége.

A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. Fejlődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókincse.

10.7. Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény. A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

10.8. Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglócsolás, gyümölcsnap előkészítése... stb.). Az öröm forrásai az együtteség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikuma iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembevételét és az empátiát.

11. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

11.1. „Saját kisgyermeknevelő”-rendszer

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt.

A „saját kisgyermeknevelő” rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, illetve a nevelés-gondozás mellett figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, számon tartja a fejlődés állomásait, illetve vezeti a szakmai dokumentációt.

A saját kisgyermeknevelő rendszerben több figyelem jut a gyermekekre, számon lehet tartani a gyermek egyéni igényeit, problémáit, szokásait.

11.2. Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát a 15/1998 (IV.30) NM rendelet 40.§ (2)-(4) bekezdése határozza meg; ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, több a konfliktus kialakulása, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

A gyermekek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járnak. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak.

Törekszünk arra, hogy a maradó és az új gyermekek életkora általában hasonló legyen; valamint az együtt induló csoportok együtt is maradjanak az óvodás korig (hely állandóság, felmenőrendszer, saját kisgyermeknevelő).

11.3 Tárgyi feltételek

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

11.4. Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és önállósodás lehetőségét. A napirend függ a gyermekcsoportok életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják az évszakok, időjárás, csoportlétszám, stb. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság, a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával összehangolt munka.

12. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és eredményes működtetésére irányul. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van.

12.1. Családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők megismerése az otthoni környezetükben. A családlátogatás lehetőséget ad a szülőnek, hogy megismerje a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta, illetve bővebben informálódjon a bölcsődei életről. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

12.2. Beszoktatás- adaptáció

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad, segíti a gyermek és a kisgyermeknevelő között az érzelmi kötődés kialakulását, az új környezethez való alkalmazkodást.

12.3. Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a gyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi változásokról, történésekről. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak megfelelően.

12.4. Egyéni beszélgetés

A kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgálják. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben egyéb szakember közreműködését kell kérni.

12.5. Szülőcsoportos megbeszélések

Nevelési évenként legalább 3 alkalommal tartunk megbeszéléseket, a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató nevelési témákról, melyet a kisgyermeknevelők tartanak. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását.

A család-bölcsőde kapcsolatot erősítik a szervezett programok, melyek a családok igényeihez igazodó többlet-lehetőségek a családok segítése, szülői kompetencianövelése és a család-bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében tervezzük. *Formái:* bölcsőde kóstolgotó, adventi készülődés, farsangolás, gyermeknap; előadások a szülőket érintő témákkal kapcsolatban.

12.6. Szülői értekezlet

A szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, a gyermeket érintő, közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja.

A bölcsődét vagy az adott csoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet is tartható.

12.7. Indirekt kapcsolattartási formák

Indirekt kapcsolattartási formák kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat: írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, közösségi oldalak.

13. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató kapcsolatrendszere

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését és megértését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. Mindezek a gyermek érzelmi biztonsága folyamatos fejlődésének fenntartását szolgálják. A kompetenciahatárok tiszteletben tartásával kapcsolatot kell kialakítani azokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülhetnek.

14. Alapellátáson túli, családi nevelést támogató szolgáltatások

A bölcsőde az alapellátás mellett családtámogató szolgáltatásokat szervezhet, illetve más szolgáltató felkérésére szakmai segítőként közreműködhet azok megvalósításában, ilyen például: játszócsoport, időszakos gyermekfelügyelet, nevelési tanácsadás, játék-és eszközkölcsönzés. Az egyes szolgáltatások jellemzőit, az igénybevétel módjait és a díjazást egyértelműen megfogalmazva írásban kell rögzíteni.

A bölcsődénkben kialakításra került sószoba, mely a felső légúti megbetegedések megelőzésében nyújt segítséget az őszi-téli hónapokban, melyet a bölcsődébe és óvodába járó gyermekek heti rendszerességgel használhatnak.

Esős idő esetén, amikor nem tudunk az udvaron tartózkodni, lehetőségünk van hetente egy alkalommal az óvodai mozgó-kuckó vagy tornaszoba használatára, ahol a gyermekek mozgásigénye kielégíthető.

15. Szakmai dokumentáció

A bölcsődében a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából, az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezetünk.

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok és információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik. A dokumentáció nem a gyermek minősítését szolgálja.

Fontos szempontok:

- tárgyyszerűség-objektivitás;

- validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok, stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, melyre használják őket)
- hitelesség;
- árnyaltság;
- rendszeresség;
- folyamatosság.

A dokumentáció készítéséhez alkalmazott módszerek és eszközök kiválasztásánál tekintettel vagyunk a kisgyermek fokozott biztonságigényére (személyi- és tárgyi környezet állandósága, az adott helyzetnek a kisgyermek megszokott, számára elfogadott élethelyzetekhez való hasonlósága).

A dokumentáció vezetéséhez kérjük a szülők hozzájárulását, a rögzítetteket kérésre a szülőknek megmutatjuk. A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszebbmenőkig figyelembe kell venni.

Sajátos nevelési igényű gyermek esetén a korai fejlesztés és gondozás feladatait a *Szakértői és Rehabilitációs Bizottság* szakvéleményére épített, fejlesztési évre készített egyéni fejlesztési terv alapján kell végezni. Az egyéni fejlesztési tervet a korai fejlesztést és gondozást végző vagy irányító gyógypedagógus készíti el. Az egyéni fejlesztési tervnek tartalmaznia kell az értelmi-, hallás-, látás-fejlesztés, az adaptációs tréning, mozgásfejlesztő terápiák, a pszichológiai fejlesztés feladatait. A fejlesztést-gondozást végző gyógypedagógus központilag kiadott nyomtatványon vezeti az egyéni fejlesztési naplót, valamint ezen értékeli is.

15.1. Kisgyermeknevelő által vezetett dokumentációk

- csoportnapló – naponta;
- a gyermekekről vezetett napi jelenléti kimutatás (33762-1 C.SZ. NY. 3354-1 r.sz.)
- bölcsődei egészségügyi törzslap, fejlődési lap (a gyermek 1 éves koráig havonta, utána negyedévente), percentil-táblázat: feljegyzés a családlátogatásról; beszoktatás összefoglalása;
- családi füzet (tájékoztató a szülők részére a gyermek fejlődéséről, illetve a gyermekkel kapcsolatos jelentős esemény, történet).

16.A fejlődés leggyakoribb jellemzői bölcsődés kor végére

- ✓ nagyon sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, legfeljebb csak kisebb segítséget igényel;

- ✓ már nemcsak a szoros felnőtt-gyermek kapcsolatban érzi magát biztonságban, hanem szívesen játszik társaival is;
- ✓ jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent nehézséget számára;
- ✓ környezete iránt nyitott, érdeklődik minden, szívesen vesz részt új tevékenységekben;
- ✓ gazdag a szókinccse, elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot felnőtellel, gyermekkel;
- ✓ a gyermekek többsége szobatiszta.

17. Bölcsődéni szakmai programja

A folyamatos és rugalmas napirend tervezésekor hangsúlyos szerepet kap a szabad játék, amibe beépülnek a kisgyermeknevelők által tervezett tevékenységi formák:

- énekes játékok, mondókák, ujjszámolók, csiklandozók,
- jeles naphoz kapcsolódó versek, mesék, bábozás,
- mozgásos játékok,
- alkotó játék: rajzolás, gyurmázás, festés.

Fontosnak tartjuk a hagyományok ápolását, népszokásokat, jeles napokról és ünnepekről való megemlékezéseket. A készülődés, az ünnepi hangulat, sok közös élmény forrása lehet, segít az egymás segítésében, önbizalmuk erősítésében. Az alkotó tevékenység keretében kiemelt hangsúlyt fektetünk az ünnepi készülődésre és a népszokások megismertetésére.

17.1. Programok évszak szerint + Jeles napok

Ősz: szüreti multság; környezetvédelmi világnap; állatok világnapja; Magyar népmese napja; Márton-nap; tökös nap.

Tél: Mikulás-várás; Luca-napi búzaültetés; adventi készülődés: szülőkkel való közös ráhangolódás az ünnepekre; farsangi multság,

Tavaszi: márciusi 15.: zászló, kokárda készítése, énekes-játékok: katonáskodás, menetelés, Húsvéti készülődés; víz világnapja; Anyák napja; gyermeknap: családi- délután.

Nyár: sokat tartózkodunk a szabadban, asztali játékok, szőnyeg, mesekönyvek, konstruáló játékok is kikerülnek az udvarra. Megismerkedünk sok-sok ilyenkor érő gyümölccsel, zöldséggel és elkészítési lehetőségével, ezzel is az egészséges életmódra hívjuk fel figyelmüket.

17.2. Egészséges életmódra nevelés és a mozgás

Bölcsődéni kiemelt szakmai tevékenysége az egészséges életmódra nevelés és a mozgás szerepe. Az egészséges életmódot a szülők és a kisgyermeknevelők útmutatásával, a szabályok

belsővé válásával tanulja meg a kisgyermek. Az egészségvédelmi tudnivalók életünk részei, melyeket állandóan ismétlünk.

A higiénés műveletek elsajátításában nagy szerepe van az utánzásnak, a felnőtt példamutatásának. Az életkornak megfelelő helyes életritmus, a jó napirend kialakítása az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltétele. A táplálkozás, a testápolás, az öltözködés, a mozgás, a levegőzés, a pihenés és az alvás megszervezésével, az ezekhez kapcsolódó tevékenységekkel és az ezeken alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a kisgyermek számára a megfelelő életritmus kialakítását.

Célunk, a gyermekekben a rend, a tisztaság iránti igény kialakítása, a helyes étkezési szokások elfogadtatása, a korosztály számára ajánlott egészséges ételek, táplálkozási szabályok, higiénés szokások megismertetése, valamint a rendszeres mozgásra nevelés. Ehhez jól szervezett folyamatos, rugalmas, a gyermekek igényeit, szükségleteit figyelembe vevő, a nyugodt gondozás feltételeit megteremtő, biztonságérzetet, kiszámíthatóságot biztosító napirendre van szükség. A jó napirendben az étkezések állandósága, a pihenés biztosítása, a rendszeresség, segítenek már kisgyermekkorban a helyes életforma elsajátítását.

A kulturhigiénés szokások kialakítása egy hosszabb folyamat, ezért már kisgyermekkorban meg kell kezdeni ennek megismertetését, elfogadását, elfogadtatását a családok körében. A szülők számára is világossá kell tennünk, hogy a kisgyermek előtt az ő életmódjuk, magatartásuk is példa értékű, hiszen a felnőtteket utánozva nőnek fel. A kisgyermekkorban rögződött készségek, szokások felnőtt korban is megmaradnak.

A rendszeres kézmosást, a WC használatot, a szobatisztaságra nevelést, mind a gyermek aktivitására, együttműködésére építve játékos formában alkalmazzuk a mindennapok során. Tapasztalataink szerint sok kisgyermek étkezése nem korának megfelelően történik. A bölcsődében szükséges a változatos, ízletes, idényszerű ételféleségekkel, valamint az alapvető étkezési szokásokkal megismertetni a gyermekeket.

Igyekszünk minél több időt biztosítani a szabad levegőn történő mozgásra, változatos játéklehetőségeket kínálva ismertetjük meg gyermekeinkkel a mozgás örömét, melynek során mozgásuk harmonikussá válik, mozgáskoordinációjuk fejlődik.

Programunk segítségével szeretnénk az egészséges életmód iránti igény kialakulását elősegíteni a kisgyermekekben. Mivel a kisgyermeknek elsősorban a közvetlen környezete szolgál mintaként, ezért fontos a család és a bölcsőde fokozott együttműködése, hiszen így válik eredményesebbé tevékenységünk. A kisgyermek az őket körülvevő felnőtteket utánozzák, tehát megfelelő viselkedésmintát, modellt kell nyújtanunk számukra.

Szülői értekezleten is ismertetjük, hangsúlyozzuk az egészséges táplálkozás jelentőségét, lehetőségeinkhez mérten szakember segítségét, támogatását is kérjük. Fontos a szülők formálása és annak tudatosítása, hogy az egészséges táplálkozás nemcsak a testi fejlettséget határozza meg, hanem a gyermek szellemi teljesítőképességét is.

„A gyermek világra nyitott lény. A simogatásra simogatással, a jókedvre jó kedvvel, tevékenységre tevékenységgel felel.”

(Mérei Ferenc)

Melléklet

Megállapodás

A gyermek napközbeni ellátása/bölcsődei ellátása igénybevételéhez

Mely létrejött a Dr. Batthyányné Coreth Mária Óvoda és Bölcsőde Körmendi Bóbita Bölcsőde, 9900 Körmend, Arany J. u. 31., másrészt

szülő/gondviselő/gyám között a mai napon az ellátást igénylő gyermeke bölcsődei ellátásáról.

A bölcsődei ellátás kezdő időpontja:; tartama:

Az intézmény által nyújtott szolgáltatás:

- a bölcsődei ellátás alapelveire épülő szakszerű gondozás-nevelés,
- napi négyszeri étkezés, nyugodt alvás, pihenés feltételeinek biztosítása,
- a gyermek szabad levegőn tartózkodásának biztosítása az időjárás függvényében,
- önálló játék-tevékenység támogatása, életkornak és egyéni fejlettségnek megfelelő játék-tevékenység, megfelelő készségfejlesztés biztosítása.

(1) A bölcsőde a családban nevelkedő, 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény.

(2) Ha a gyermek 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig gondozható és nevelhető a bölcsődében.

Az ellátás időtartama:

Dr. Batthyányné Coreth Mária Óvoda és Bölcsőde Körmendi Bóbita Bölcsőde vállalja

..... nevű gyermek napközbeni ellátását,

bölcsődei alapellátás formájában hétköznapokon 5:30-17:00 óra közötti időtartamban.

A bölcsődei ellátás térítésmentes, fizetni kizárólag az étkezésért kell.

A napi étkezési díj összege Ft. Az étkezés a reggelit, a tízórait, az ebédet, és az uzsonnát foglalja magába.

Az étkezési díj fizetésére kötelezett személy neve:

lakcíme:

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- a bölcsődei nevelési év végén,
- ha a gyermek az (1). illetve a (2) bekezdés szerinti életkort elérte,
- a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt a bölcsődében nem gondozható, illetve magatartászavara miatt veszélyezteti a többi gyermek egészségét (15/1998. (IV.30.) NM rendelet 43. § 3. bekezdése),
- a szülő/gondviselő/gyám bejelentése alapján.

1997. évi XXXI. törvény 42 §. A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, illetve akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

A bölcsőde a családdal együtt, azt kiegészítve végzi a felvett gyermek gondozását- nevelését. Az együttnevelés érdekében a szülő vállalja, hogy gyermeke bölcsődei ellátásának ideje alatt:

- aktívan közreműködik a családlátogatás eredményességében,
- a nevelési év folyamán 3 alkalommal tartandó szülői értekezleten minden esetben részt vesz,
- a gyermek és a családjában történő bármely eseményről/változásról tájékoztatja a kisgyermeknevelőt,
- az üzenő füzetben írásban válaszol a kisgyermeknevelő bejegyzéseire, észrevételeire.

A szülő nyilatkozik arról, hogy a felvételnél közölt adatok a valóságnak megfelelnek. Vállalja, hogy a kérelemhez csatolja a felvételt igazoló dokumentumokat, valamint ha a közölt adatokban változás következik be, azt 15 napon belül az intézményvezetővel/bölcsődevezetővel tudatja.

Jelen megállapodás a gyermek ellátásának megszűnésével automatikusan hatályát veszti.

A megállapodást és tájékoztatást a felek- mint akaratukkal mindenben megegyezőt- tudomásul vették és aláírták.

Dátum:

.....

Szülő/törvényes képviselő
Sz.ig.sz.:

P.H.

.....

Intézményvezető

Érvényességi nyilatkozat, legitimációs záradék

A Dr Batthyányné Coreth Mária Óvoda és Bölcsőde Körmenyi Bóbita Bölcsőde szakmai programja 2023. 09.01-től lép hatályba, amely visszavonásig érvényes.

A bölcsőde szakmai programját a Bölcsődei Érdekképviselői Fórum véleményezte.

Körmend, 2023. augusztus 22.

.....
Kóházné Fasching Anikó
intézményvezető

.....
Tóth-Pantali Mónika
bölcsődevezető

.....
Érsek Kata
Érdekképviselői Fórum
képviselője

.....
Fülöp Rita Tímea
kisgyermeknevelő

Jelen Szakmai Programot jóváhagyta:

.....
Bebes István

Körmend és Mikrotérsége Köznevelési
Intézményfenntartó Társulás elnöke

Körmend, 2023. szeptember 1.